

NAPOLEON EN MARIE-LOUISE OP BEZOEK TE OOSTENDE 20 EN 21 MEI 1810

door Jean-Marie BEKAERT

Enkele maanden terug verschenen in dit maandblad twee artikels over de bezoeken van Napoleon aan Oostende in 1803 en in 1804.

Het archief bevatte eveneens rekeningen en documenten die betrekking hadden op het bezoek van het keizerlijk echtpaar aan onze stad in 1810. Het hield voldoende nauwkeurige gegevens in om ons een juist beeld te kunnen vormen van de ontvangst die het keizerlijk echtpaar te beurt viel.

Dit vierde, kortstondig bezoek aan de vestingsstad Oostende, was in feite een inspectiereis; vermomd als blijde intrede. Niettemin diende het protocol verschuldigd aan hun Keizerlijke hoogheden nageleefd te worden.

Het publicatieregister vermeldde in een tekst van 1 mei 1810 een oproep gericht aan de Oostendenaars.

Dit bracht de burgemeester in kennis van een vermoedelijk nakend bezoek, van hun Keizerlijke en Koninklijke Hoogheden, aan Oostende.

Meteen vroeg de Maire aan zijn stadsgenoten alles in gereedheid te brengen en hun stad te verfraaien.

Door het versieren van hun straten, pleinen en huizen, door middel van paviljoenen, vlaggen, kronen en slingers, moesten de Oostendenaars blijk geven van sympathie voor hun vorsten.

Voornamelijk de inwoners van de voornaamste straten en pleinen werden uitdrukkelijk aangesproken tot het heel speciaal versieren van hun woningen, en hierbij de bestaande sieraden te herstellen en indien nodig er nieuwe te vervaardigen.

Eerst op 3 mei 1810 kreeg men zekerheid. De Maire werd officieel op de hoogte gesteld dat het keizerlijk echtpaar eerstdaags binnen de Oostendse muren zou aankomen. Opnieuw werd de bevolking aangemaand om in versneld tempo, en met de grootste zorg, de voorbereidingen af te werken.

Op 5 mei volgde een uitzonderlijke zitting van de Gemeenteraad. Bij afwezigheid van de Maire nam dhr. VANDER HEYDE, adjunct van de burgemeester, het voorzitterschap waar.

De Gemeenteraadsleden werden verzocht te beslissen tot het oprichten van een of meerdere commissies in voorbereiding van de feestelijkheden en in het verstrekken van logies voor het keizerlijk echtpaar en hun gevolg.

De vergadering besliste tot het oprichten van drie commissies. De eerste had als opdracht logies te verschaffen aan het voornamelijk gezelschap en haar gevolg. De tweede werd gelast met het protocol en de verfraaiing van het Hotel du Commerce (heden O.L. Vr College op de Vindictivelaan), waar het bal plaats greep. De taak van de derde commissie bestond er in toezicht uit te oefenen op de gevelversieringen van de huizen, de netheid van de straten en pleinen en op het goede verloop van gans de operatie.

Maakten deel uit van de eerste commissie : VANDEN HEYDE, François BUSSEN, J. DE COCK, S.A. DE CLERCK, Jacques SERRUYS, Jean DE VETTE en Guillaume DE LA CROIX. De tweede commissie telde in haar rangen : J. DE RIDDER, A. VAN ISEGHEM zoon, Charles DELMOTTE,

Frans DE BAL, Charles LAUWERS en G.T. ROSSELL. De derde commissie werd gevormd door VANDER CRUYSEN, Ant. J. DONCKE, COONEY zoon en Frans MAC LEOD.

De commissies werden gemachtigd alle nuttige middelen aan te wenden om het nagestreefd doel te bereiken en er een luisterrijk feest van te maken.

De "Gazette De Bruges" schreef op 23 mei 1810 : "Op 20 mei verliet het Keizerlijk echtpaar Brugge aan boord van een bevlagde bark die hen omstreeks 11 uur 's morgens te Oostende afzette".

Het gezelschap ontscheepte op het Sas-Slijkens. Pas aan wal, of de keizer steeg te paard om de kustlijn te inspecteren. Bij zijn terugkomst stapten de vorsten, die vergezeld waren van de koning en de koningin van Westfalen, in een bark bestuurd door matrozen van de kustwacht en bezochten de geule en de havendokken.

Aan de overzijde van het sluishoofd wachtte het Oostends magistrat hen op. Nadat de Maire de stadssleutels aan de keizer aangeboden had, steeg deze te paard en bezocht vervolgens de jachtsluis.

Door de met bloemen en sierslingers versierde straten trok de keizerin meteen naar het "paleis". Bij dit heuglijk bezoek verbleef het keizerlijk echtpaar in het comfortabele huis van dhr. LANSZWEERT op nr 6 in de Kaaistraat. Voor de gelegenheid kreeg het pand het statuut van paleis.

De koning en de koningin van Westfalen betrokken het huis van Frans DE BAL in de Kapellestraat nr. 30. De prins van Neufchatel logeerde in de bank in de Capucienestraat. Talrijke huizen in de Kaai-, Grote Kerk-, Kapelle-, Comedie- Sint Joris-, Sint Thomas- en Capucienestraat werden opgeëist om onderdak te verschaffen aan het talrijk gevolg. J. N. PASQUINI in zijn boek "Histoire de la Ville d'Ostende et du Port", verschenen in 1842, vermeldt de adressenlijst van deze logies en hun eendagsbewoners.

In de namiddag werd op het Stadhuis een receptie gegeven gevolgd door een galabal. Bij deze receptie overhandigde de Maire een handschrift over het beheer van de stad, waarvan een exemplaar bewaard in de stadsbibliotheek in mei 1940 in de vlammen opging.

's Anderendaags, om 7 uur 's morgens, verliet het keizerlijk gezelschap reeds onze stede en trok naar Veurne om verder naar Duinkerken door te reizen.

Het register der mandaten, kostbare inlichtingsbron, vermeldde in juni 1812 de inschrijving van een reeks betalingsbevelschriften ter uitvoering. In mei 1940 ging ook dit boek in de vlammen op. Andere bronnen en artikels stelden ons echter in de mogelijkheid verslag uit te brengen over dit bezoek.

Hier volgt een beknopte opsomming van enkele mandaten :

- nr. 221 F. WEYSEN, stadsarchitect, voor gedane kosten en uitgaven bij gelegenheid van het bezoek van het keizerlijk echtpaar : 245 fr.
- nr 222 Jean VAN ISEGHEM voor het leveren van kaarsen en vet voor de verlichting van het stadhuis, het Hotel du Commerce en van de triomfbogen : 326 fr.
- nr. 223 J. MELIS, timmerman voor werken en leveringen aan de triomfbogen, het keizerlijk paleis en andere versieringen ter opsmukking van de stad : 1.010, 54 fr.

nr. 224 J DUJARDIN voor werken, aankopen en levering van tapisserieën bestemd voor de vorsten : 85,75 fr.

Na het vertrek van het keizerlijk echtpaar kreeg elke "citoyen" die de organisatie geleid had bij de versiering van zijn straat een bedankingsbrief.

Werden hierbij bedacht voor de :

Langestraat	: E. BOGAERT, L.M. DE JAEGHER, J. LENOIR
Kernemelkstraat	: Louis DE SMET
Christinastraat	: VERBEEK
Weststraat	: M. DENY, M.J. PRUYSSENAERE
Groote Marckt	: J. DUVIVIER
St. Sebastiaanstraat	: RAPPE
Lijndraaiersstraat	: M. SONDORF, F. VANDEN BROECKE
Kappellestraat	: B. de la RUWIERE, Frans DE CLERCK
St. Thomasstraat	: Josse DE COCK
Comediestraat	: F. UYTBURG
Grote Kerkstraat	: Jacques SERRUYS
Kleine Kerkstraat	: Frans HAEMERS
Groenten Markt	: J.B. WILLAERT
Witte Nonnenstraat	: M.S. PAUL
Kaaistraat	: JB. LANSZWEERT, L.B. TRIBOU
St Franciscusstraat	: S. DE BONINGE
Aartshertoginnestraat	: F. LEFEVRE
Albertstraat	: Charles DELMOTTE
St. Joorisstraat	: S.J. BELPAIRE

Naar de inlichtingen verstrekt door het Ministerie van Oorlog te Parijs, betoonde de keizer op 20 mei 1810 zijn grote mistevredenheid over de staat van de verdedigingswerken te Oostende. Op 21 mei 1810 richtte hij reeds een schrijven naar zijn oorlogsminister met als opdracht : "Een project uitwerken met 2 forten in de duinen - een links, en een rechts van Oostende - op 4 à 500 gemeten afstand van de stadsschansen".

Het werden het fort Napoleon en het fort Wellington. Dit laatste werd in 1883 omgevormd tot de paardenrenbaan.

Bronnen

J.N. PASQUINI. Histoire de la Ville d'Ostende - 1842. pag. 338, 339 en 340.

Echo d'Ostende 13/06/1895. Napoleon I sur le littoral belge.

Echo d'Ostende 05/09/1934. La visite de Napoleon et de Marie-Louise à Ostende.